

trgovcev spekulantov se je vrnilo med nje. In kdo plačuje ta posredovalni stan? Delavski stanovi in uživajoči stanovi.

Trgovski stan v svoji sedanji razsežnosti ni potreben v človeški družbi. Naj nas tukaj nikdo krivo ne razume! Mi pravimo, da v sedanji razsežnosti ni potreben. Kajti zakaj bi moral kmet, majhen obrtnik, delavec drago plačevati tam posredovalnega človeka, kjer si svoje stvari sam lahko ceneje oskrbi? Da nismo v tem obziru s svojim mnenjem osamljeni, nam dokazuje najnovejši tok v sedanji človeški družbi, ki se javlja v snovanju konsumnih društev, zadrug in posojilnic.

Načelo konsumnih društev in zadrug je, da se potrebe udov nakupujejo kolikor mogoče ceno, in da se pridelki prodajajo kolikor mogoče drago. Posojilnice pa imajo namen, podpirati svoje ude v slabih časih in nesrečah. To najnovejše gospodarstveno gibanje bo hasnilo sosebno proizvodnim stanovitvam a tudi ozirajočim ne bo škodilo.

Slovenski narod je narod kmetov, malih obrtnikov in delavcev. Zato pa mu snujmo konsumna društva, zadruge in posojilnice, da se gospodarstveno okrepi in ojači. Mnogi rodoljubi gledajo z nekako nezaupnostjo na novo gibanje. Nezaupanje ni na pravem mestu. Nove družabne razmere potrebujejo novih zdravil.

Rojaki, ne ogibajmo se novega gospodarstvenega gibanja, ampak ravno nasprotno, zastavimo odslej vse svoje moči, da ohranimo našemu narodu zraven vere in jezika tudi njegovo zemljo. To bodi vodilo našega delovanja v novem letu.

Zavedne občine.

V preteklem letu so mnoge štajarske občine dokazale, da jih zares preveča odločno narodni duh in da dobro razumevajo položaj celokupnega slovenskega naroda. Žalivo za naš narod je, da se na njegovem ozemlju uraduje v tujem nemškem jeziku, da se višja izobrazba podeljuje tudi le v tujem jeziku in da se po uradih na vseh napisih in tiskovinah čestokrat šopiri jedino le nemščina. Naše občine so se začele ponosito zavedati naših narodnih pravic in zato niso mogle gledati, da se domači jezik mora na vseh krajih in koncih skrivati v kot. Neprenehoma so vlagale prošnje za najnujnejše slovenske potrebe, za slovensko nadsodišče, za slovensko vseučilišče in za enakopravnost slovenskega jezika po vseh uradih. Mnogoštevilne so te prošnje. Žal, da imamo le one prošnje v rokah,

ki so se izročile poslancu J. Žičkar-ju. Bodi nam dovoljeno, navesti vsaj te narodne in zavedne občine!

Za slov. nadsodišče v Ljubljani so vložile pri c. kr. pravosodnemu ministerstvu prošnje sledeče občine in korporacije: Okrajni odbor v Slovenjem Gradcu, ob enem je prosil, naj c. kr. okrajna sodišča in notarijati s slovenskimi strankami občejujejo le v slovenskem jeziku, v istem smislu občina Šmartin pri Slov. Gradcu, Št. Janž pri Dravbergu, Pameče, Stari trg, Lehen, Golavabuka, Podgorje, Ljubno, Luče, Solčava, Št. Vid pri Slov. Gr., Vrhe, Št. Ilj pod Turjakom, Mislinja, Št. Miklavž, Sv. Lovrenc v Slov. gorah, Dragovič, Sakušak, Zagorci, Hlaponci, Litmerik, Hardek, Luščka vas, Stanosko, Kat. polit. društvo za vranski okraj, Sele, Razbor, Št. Ruprt nad Laškim, Sv. Jur pod Tabrom, Hrastje in Mota, Kapela, Boračeva, Rihtarovci, Očeslayci, Radenci, Koprivnica, Sopote, Št. Jur ob južni železnici, Katol. polit. društvo za kozjanski okraj, Veternik, Presično, Poličane, Fornim, Gajevci, Malaves, Mezgovci, Moškanjci, Muretinci, Samošek, Sv. Marjeta Skomarje in Hudina. Na državni zbor so vložile prošnje Bezovica, katol. polit. društvo v Konjicah, Dolič, Nadole, Kočice, Černožiše, Braslovče, Ljubnica in Stenice, Slivnica, okrajni odbor v Ptuj, občina Zreče, Zakot, Tinsko, Roginska gora, Grušovje, Zibika, Rajhenburg.

Vsi ti okrajni odbori, občine in društva so po istem poslancu prošnje za slovenske napise in pečate pri nekaterih poštah na Spodnjem Štajarskem in sicer pri pošti v Slovenjem Gradcu, v Meži pri Dravi, v Mislinji, v Poličanah, v Radencih, v Makolah, v Moškanjcih, v Vitanji, v Konjicah, v Oplotnici, v Ivanovcih, v Ptujem in Mali nedelji. Nekaj prošenj, ki so se doposlele proti koncu leta, se vložijo takoj ob začetku prihodnjega zasedanja pri dotičnih ministerstvih.

Veliko občin in korporacij je vložilo po istem poslancu prošnje za slovenske napise in pečate pri nekaterih poštah na Spodnjem Štajarskem in sicer pri pošti v Slovenjem Gradcu, v Meži pri Dravi, v Mislinji, v Poličanah, v Radencih, v Makolah, v Moškanjcih, v Vitanji, v Konjicah, v Oplotnici, v Ivanovcih, v Ptujem in Mali nedelji. Nekaj prošenj, ki so se doposlele proti koncu leta, se vložijo takoj ob začetku prihodnjega zasedanja pri dotičnih ministerstvih.

V seji državnega zbora dne 20. decembra 1898 je pa imenovani poslanec v družbi z mnogimi drugimi slovanskimi poslanci vprašal skupno ministerstvo, ali ono pripoznava pravico slovenskega ljudstva zahtevati, da se mu pri vseh uradih po pokrajinah, kjer prebivajo sami Slovenci ali pa mešani z drugimi narodi, napravijo slovenski napisi? Potem, ali

je ministerstvo pripravljeno, tej opravičeni zahtevi Slovencev vstreti? Vlaganje takih brezštevilnih prošenj prizadeva mnogo truda občinam samim; po nekaterih občinah ni za napravo take prošnje zvedenega moža; a po nekod pa je občinska uprava slovenske občine v rokah naših narodnih nasprotnikov. Ministerstvo naj torej ne čaka še le na naše prošnje; ono je v smislu te interpelacije dolžno samo ob sebi, ne da bi ga poslanci vedno morali dregati, oskrbeti, da se po slovenskih krajih napravijo slovenski napisi.

Pri tej priložnosti moramo pa še nekaj važnega opomniti. Če zahtevamo Slovenci od vlade, naj nam dopisuje v našem jeziku, naj nam napravi slovenske napise in pečate po svojih uradih, je pa tudi naša dolžnost, da uradujemo z vlado vseskozi v slovenščini, da tudi mi skrbimo, naj se po slovenskih krajih napravijo slovenski napisi, po naših občinskih uradih, po naših trgovinah, gostilnicah itd. V tem obziru bo treba še resne besede do mnogih trgovcev, obrtnikov itd. po spodnještajarskih trgih in mestih. Za danes naj zadostuje ta kratka opomba.

Deželni zbor štajarski.

Gradec, 29. dec. 1898.

Kdor je mislil, da bo druga seja deželnega zbora, 29. decembra zopet tako mirna, kakor prva, se je pač hudo zmotil. V imenu nemških narodnjakov je napadal siloviti Walz vlado ter imenoval razne državnfke, med njimi celo sedajšnjega ministerskega predsednika, državne hudodelnike. Deželni glavar grof Attems je sicer tudi sam velik Nemec in nasprotnik Slovanov, vendar je Walza pokaral radi tega izraza.

Baron Rokitsansky je napadel v svojem govoru nemške katoličane, Čehe in Poljake. Poslancem katoliške stranke je še povedal, da za zdaj se še trpijo v deželni zbornici.

Ker sta predgovornika očitala Slovanom, da delajo na razpad Avstrije, se je temu uprl deželni glavarja namestnik dr. Serbec z vso močjo ter dokazal, da so Slovani bili vsikdar, kadar je pretela Avstriji nevarnost, v dejanju pokazali svoje domoljubje. Zastran pogodbe z Ogrsko je omenil govornik, da so nemški liberalci z malimi izjemami zmirom imeli prvo besedo v Avstriji, oni so sklepali l. 1867 prvokrat pogodbo z Ogrsko ter jo napravili tako nesrečno, da je zdaj Slovani ne morejo na mah zboljšati. Nemci so voz zavlekli v blato, slovani pa ga sedaj ne

»spreobrni ga moj ljubi Jezušček! Glej, ta mala darilca sem ti prinesla,« to rekši, potegne listek izpod rutice ter ga čita šepetaje.

»Nimam drugega, revni smo, a dam še ti svoje srce in vse, vse, karkoli hočeš, saj me ne bodeš zavrget. Gospod katehet so rekli, da danes vsako dobro prošnjo uslišiš. Oh, spreobrni očeta!«

Solze so padale ljubkemu otroku iz modrih očesc ter mu porosile cvetoče ličice.

»Kakor angelj je ta deklica,« tako misli sosed, ki jej nasproti sedi.

Molitve čistega srca predro oblake in tudi Vrhnikovo Micko je uslišal novorojeni Zveličar.

Ljudje so se gnjetli iz cerkve ter veselo hiteli po strmi poti ob bregu navzdol. Nankrat se zasliši glasen vsklik:

»Pomagajte, pomagajte!«

Vse se obrne, vse hiti nazaj; kaj je bilo? Vrhnikova Micka se je izpodrsnila po strmi ledeni poti, ne vstane več, nezavestna je, morda celo mrtva! Glasno jokajo otroci, žene jo vzdignejo, ponesó proti cerkvi, kamor prihité tudi gospod katehet. Na prvi pogled spoznajo svojo najprirednejšo učenko, kličejo jo po imenu, jo skušajo vzdramiti, a zaman, deklica ne odpre več milih očij. Le enkrat še vzdihne . . . »Jezušček . . . očeta . . .« diha vedno redkeje, a nazadnje izgine vsako

znamenje življenja . . . nedolžna otroška duša se je preselila v nebesa.

A kaj drži tako krčevito mrtva ročica? Majhen listek je: »Vse to ti hočem darovati, ljubi Jezušček, da nam spreobrneš očeta, svoje srce, svoje življenje . . .« Srce je zastalo za trenotek okoli stoječim, ko jim preberó te vrstice gospod katehet. Tudi njim se je poznalo na trepetajočem glasu ganutje srca. »Dober otrok, tvoj dar je vsprejet,« tako vzdihnejo in imeli so prav.

Dva dni pozneje se je preselila duša očeta Vrhnikovega spokorjena k svojemu Bogu. Žrtev ljubeznjivega otroka mu je omehčala srce; sveta noč s svojim pretresljivim dogodkom je obudila v dosedaj trdovratnem grešniku vest, spravil se je z Bogom in srečno umrl.

Pisma mladega urednikoviča.

Spoštovani prijatelji! Evo me, mladega urednikoviča! Tudi jaz sem srečno prikobacal iz starega leta v novo leto. Prikobacal? Ne, to ni pravi izraz za mladega urednikoviča. Mladi urednikovič, kateremu so že v zibelko položili sestrici milobo in veličastnost, da ga zvesto spremljata skozi celo njegovo življenje, on ni prikobacal v novo leto. Ne, mladi urednikovič ni prikobacal, ampak on

je priskakljal, nežno, rahlo, ljubko je priskakljal iz starega leta v novo leto. In srečno priskakljavši v novo leto Vam pošilja mladi urednikovič sedaj svoje iskrene, prijateljske pozdrave!

Kako se kaj počutite v novem letu, dragi prijatelji? Dobro? Zavidam Vas! Jaz, mladi urednikovič, nisem srečen v novem letu. Nesrečo, neizmerno nesrečo vlija v moje mlado srce spomini na staro leto. Kajti, kaj je bilo za me, mladega urednikoviča, staro leto? Bila je dolga vrsta neprestanega dela, trpljenja in tudi poniževanja. Da, tudi poniževanja! Dovolite, da Vam naslikam najžalostnejši dogodek svojega življenja.

Gotovo še se spominjate, da je lani naš urednik in moj gospod ravno v poletnem času, ko se listom najslabše godi, zaradi pomanjkanja dopisov in novic, izginil v toplice. Rekel je, da je nagloma dobil v prste protin, ki mu brani pisati. Z njegovim odhodom so se vsi uredniški posli osredotočili v rokah mladega urednikoviča. Pomislite, to je bilo v vročem poletju! Namesto da bi poskušal v Dravi svojo spretnost v plavanju, moral je mladi urednikovič sedeti za uredniško mizo ter v potu svojega obraza pisati zanimive notice in navdušene članke. Ni čuda, da je tedaj v vseh žilah mladega urednikoviča vskipela vroča mladeniška kri . . . In mladi